

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobkyně: **X. X.**, narozená dne X
bytem X
zastoupena zmocněnkyní X. X., narozenou dne X
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2022, č. j. MPSV-2022/5552-911

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 11. 1. 2022 č. j. MPSV-2022/5552-911 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „žalovaný“) ze dne 11. 1. 2022, č.j. MPSV-2022/5552-911 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) změněno rozhodnutí ze dne 5. 10. 2021, č.j. 57399/2021/AAH (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) vydané Úřadem práce České republiky – krajská pobočka pro hl. m. Prahu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

(dále jen „úřad práce“), tak, že se žalobkyni přiznává příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně od března 2021.

2. Prvostupňovým rozhodnutím bylo dle ust. § 7 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 108/2006 Sb.“), rozhodnuto na základě žádosti žalobkyně o příspěvek na péči podané dne 30. 3. 2021 tak, že se jí přiznává příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně od března 2021.

II. Obsah žaloby

3. Žalobkyně namítá, že kromě uznaných nezvládaných základních životních potřeb potřebuje pomoc také při zvládání potřeby *stravování*, neboť nezvládá bod 3, tj. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji (pokrájet a nandat na talíř), a bod 7, tj. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace. Rozhodnutí na str. 4 odst. 2 uvádí, že *i po oboustranné TEP u kolen je chůze i o dvou francouzských holích nestabilní a kolébavá, je zhoršená jemná motorika malých kloubů na rukách a zhoršená pohyblivost kloubů ramen*, žalobkyně se *nají a napije*, ale již neuvádí, že si jídlo a pití nestabilní a kolébavou chůzí o dvou francouzských holích nepřenese, a že stojí bez opory o berle nebo kuchyňskou linku žalobkyni neumožňuje stravu před přenesením naservírovat. Žalobkyně už nepobere žádné pomůcky, a proto odmítá argument, že to zvládá za používání pomůcek.
4. Žalobkyně potřebuje pomoc také při zvládání potřeby *oblékání a obouvání*. Tato základní životní potřeba nebyla uznaná jako nezvládnutá, neboť to žalobkyně měla zvládnout s pomocí facilitátorů. S tímto argumentem žalobkyně nesouhlasí a uvádí, že má snížený rozsah pohybu postižených kloubů, tento problém se stále zhoršuje a zhoršovat bude, jde o stav již roky nezvratný; žalobkyně si obuje pouze pantofle, omezený pohyb ramenních kloubů ji znemožňuje oblékání druhého rukávu u svetru a kabátu.
5. Dále žalobkyně potřebuje pomoc s bodem 4 u potřeby *výkon fyziologické potřeby*, tj. provést očistu, a to z důvodu zhoršené pohyblivosti kloubů ramen a postižení malých kloubů na rukách. Argument o použití inkontinenčních vložek považuje za lichý, protože zatím tyto pomůcky nepoužívá. Dle žalobkyně je podstatné, že nestabilita ve stoji a snížení rozsahu pohybu kloubů ramene jí brání v řádné očištění po použití WC.
6. Žalobkyně dále namítá, že neuznáním základní životní potřeby *péče o zdraví* jako nezvládané, došlo ke snížení příspěvku z II. na I. stupeň, a tím ke snížení poskytované péče v potřebném rozsahu na naprosté minimum, což je nedostatečné.
7. Žalobkyně se domnívá, že nebyla zcela dodržena vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 108/2006 Sb., neboť nebylo přihlíženo k příloze č. 1 této vyhlášky. Dle žalobkyně je třeba za přijatelný standard zvládat základní soběstačnost považovat faktické zvládání jednotlivých aktivit, nikoliv preferovat především seznam diagnóz. Za neúplné údaje v lékařské zprávě (např. str. 4 odst. 2 řádek 7 rozhodnutí „zprávy však neuváděly míru a důvod“ ...) nemá být poškozen žadatel, ale je na lékařích, aby si vyžádali případné doplnění zpráv.
8. Žalobkyně navrhla napadené rozhodnutí zrušit.

III. Vyjádření žalovaného

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

9. Žalovaný k základní životní potřebě *stravování* uvedl, že k této činnosti je možno použít vhodnou pomůcku jako je servírovací vozík, který kompenzuje omezení pohybu s francouzskými holemi, za použití vhodných, běžně dostupných, pomůcek je tato základní životní potřeba považována za zvládnutou v přiměřeném rozsahu; naservírovat stravu lze při zaujetí vhodné polohy, např. v sedě. K nezvládnání *oblékání* některých částí oblečení a *obouvání* pevných bot z důvodu omezení rozsahu pohyblivosti postižených kloubů a omezení ramenních kloubů uvedl, že rozsah pohybu kolenních kloubů je dle PK MPSV dostatečný, rovněž kyčelní klouby mají dostatečnou hybnost, u artrózy ručních kloubů a omezení rozsahu pohyblivosti ramenních kloubů nebyla doložena taková tíže postižení, která by bránila zvládnutí oblékání a obouvání v přijatelném standardu, příp. s využitím vhodného oblečení a obutí (např. bez zipů a tkaniček) a použití pomůcek. Ohledně nezvládnání očisty při *výkonu fyziologické potřeby* uvedl, že dle PK MPSV není doloženo takové omezení rozsahu pohyblivosti ručních a ramenních kloubů, které by bránilo jejímu zvládnání, čemuž odpovídá také záznam ze sociálního šetření, v němž je uvedeno, že žalobkyně očistu byt s obtížemi zvládá. K neuznané potřebě *péče o zdraví* odkázal na PK MPSV, která uvedla, že lékařskými zprávami nebylo doloženo posudkově významné postižení horních končetin ani ztráta či omezení rozumových funkcí, které by bránily zvládnutí této potřeby v přijatelném rozsahu.
10. Žalovaný měl za to, že se posudek vypořádal se všemi okolnostmi zdravotního stavu žalobkyně a je dostatečně přesvědčivý, aby mohl být rozhodujícím podkladem pro rozhodnutí o příspěvku na péči. Navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

IV. Replika žalobkyně

11. V replice ze dne 21. 3. 2022 k neuznání potřeby *stravování* uvedla, že použití servírovacího stolku vyzkoušela, výsledek byl však tristní, žalobkyně se opřela o vozík a spadla s ním. Uvedla, že možná je použitelný pro osoby chodící o berlích, kdy bez berlí můžou alespoň stát, což je u žalobkyně problém, neboť stojí a chodí v předklonu, působí to jako když na berlích „visí“. Na servírovací stolek musela dát stravu a pití zmocněnkyně, a zároveň jej musela přemístit. Stravu a pití žalobkyni servíruje pečovatelka, pokud je přítomna zmocněnkyně, tak ona; taktéž použité nádobí. K *obouvání a oblékání* žalobkyně uvedla, že stále chodí pouze v pantoflích, s obouváním bot a oblékáním jí pomáhá druhá osoba, buď pečovatelka, nebo zmocněnkyně. K *výkonu fyziologické potřeby* uvedla, že si ruku dozadu nedá, a proto se nemůže očistit.
12. Přílohou repliky byla lékařská zpráva z 22. 3. 2022 MUDr. V. Č., dle které byla žalobkyni diagnostikována deformita P zápěstí s těžkou artrózou SLAC, těžká artróza drobných kloubů rukou a artróza P ramene; v závěru této zprávy je uvedeno, že postižení kloubů P ramene, P zápěstí, kolen a kyčlí vyžaduje dopomoc při oblékání a výkonu fyziologických potřeb, závislost stoje a chůze na berlích žalobkyni znemožňuje manipulaci s předměty.

V. Obsah správního spisu

13. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobkyně podala dne 30. 3. 2021 u úřadu práce žádost o příspěvek na péči. Oznámením o poskytovateli pomoci dne 30. 3. 2021 žalobkyně sdělila, že jí je poskytována pomoc v podobě osobní asistence ze strany její zmocněnkyně;

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

oznámením o poskytovateli pomoci dne 21. 4. 2021 žalobkyně sdělila, že je jí poskytována pomoc v podobě osobní asistence ze strany právnické osoby X.

14. Ve zjišťovacím dotazníku ze dne 29. 4. 2021, který byl žalobkyni zaslán namísto provedení sociálního šetření v přirozeném sociálním prostředí žalobkyně z důvodu epidemiologické situace, je ohledně potřeby *stravování* konstatováno, že nalít nápoj, nakrát hotové jídlo a naservírovat ho, zvládá žalobkyně jen s pomocí, nezvládá dodržovat stanovený dietní režim (má redukční dietu), a nezvládá přemístit nápoj a stravu na místo konzumace, neboť překážkou jsou berle a nejistá chůze a stoj. Ohledně potřeby *oblékání a obouvání* je uvedeno, že žalobkyně se s pomocí zvládá obléknout i svléknout (problém bývá u ponožek a spodního prádla), s pomocí se zvládá obout a zout (zde je problém s předklonem). K potřebě *výkon fyziologické potřeby* je uvedeno, že žalobkyně zvládá včas použít WC, ale někdy má problém s usedáním a vstáváním, s obtížemi zvládá zaujmout vhodnou polohu, s obtížemi zvládá provést očistu, netrpí inkontinencí, používá nástavec na WC. U potřeby *péče o zdraví* je uvedeno, že žalobkyně samostatně nezvládá užívat léky, potřebuje léky dávkovat do dávkovače a potřebuje dohled nad užíváním léků osobní nebo telefonickou kontrolou, na čas užití léků zapomíná, s žalobkyní je třeba provádět cvičení pohybového aparátu (podstoupila operaci kolenou, čeká ji operace kyčlí). Dále je v dotazníku uvedeno, že žalobkyně používá berle a chodítko. Na základě dotazníku byl vypracován záznam o sociálním šetření ze dne 29. 4. 2021.
15. Prvostupňový posudek (posudek Lékařské posudkové služby Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 24. 7. 2021 č.j. LPS/2021/1109-P8_CSSZ), vychází z lékařské zprávy praktického lékaře, MUDr. L. Z., ze dne 10. 6. 2021, a dále z ortopedického vyšetření ze dne 17. 3. 2021 provedeného MUDr. V. Č., z kardiologického vyšetření ze dne 30. 3. 2021 provedeného MUDr. J.-C. L., z endokrinologického vyšetření ze dne 5. 11. 2020 provedeného MUDr. P. (na místě příjmení je otazník) a ze sociálního šetření provedeného dne 29. 4. 2021 formou zjišťovacího dotazníku. Posudek nejprve uvádí skutková zjištění, ke kterým LPS dospěla při posuzování zdravotního stavu, a to souhrnem diagnóz (*coxartrosis bilat., vlevo III. st., Stp TEP genus bilat., Vert. algický syndrom, sick synus sy, brady-tachy forma, hypertenze na ter., tyreopatie, hypercholesterolémie, Stp HYE, Glaukom L oka, stp operaci katarakty*). V samotném posudkovém hodnocení je uvedeno, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobkyně je zapříčiněn omezenou mobilitou a interním onemocněním, je po TEP genus bilat., trpí coxartrosou bilat., vlevo III. st., chůze s 2 FH, max. 100 metrů, nestabilní – s nutností analgetizace. Ohledně dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost samostatně zvládat základní životní potřeby posudek odkazuje na lékařskou zprávu MUDr. Z., a uvádí: „*orient., bez cyanosy a ikteru, dých. sklípkové, brf., AS klidná, aminegální, DK minim. otoky, orientace přim., plněkontinentní, zrak a sluch přim., zhoršená jemná motorika, omezená dynamika celé páteře, nestabilní kolébavá chůze o 2 FH.*“ Dále odkazuje na záznam ze sociálního šetření, a uvádí, že žalobkyně má: „*problémy s pamětí, sama se nají lžící, oblékne, hygiena probíhá na sedátku s pomocí, moč a stolici udrží, léky neužívá samostatně.*“ Dle závěru posudku žalobkyně pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav nezvládne samostatně v přijatelném standardu ani s běžnými facilitátory základní životní potřeby mobilita, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost (bližší hodnocení zde již není uvedeno); žalobkyně tak nezvládá pět základních životních potřeb, při nichž vyžaduje každodenní pomoc, dohled a

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

péči jiné fyzické osoby; podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb., se považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost).

16. Z protokolu o seznámení se s podklady před vydáním rozhodnutí ze dne 18. 8. 2021 vyplývá, že žalobkyně nesouhlasila s posudkem o zdravotním stavu, podala námitky, v nichž uvedla, že nemá uznané základní životní potřeby *oblékání a obouvání*, ačkoliv si ponožky obuje jen na špičku nohy (na prsty); kalhotky si sama neoblékne vůbec, musí mít pomoc při oblékání přes nohy; z bot obuje jen pantofle, ale již nezvládá, kde je třeba obutí rukama; u kabátů a svetrů má problém u druhé ruky. U potřeby *stravování* žalobkyně uvedla, že s berlemi a nestabilitou stravu nepřenesla na stůl ani zpět, neumyje nádobí kvůli riziku pádů; u přenášení o jedné berli hrozí nebezpečí upuštění a opaření. K potřebě *výkon fyziologické potřeby* uvedla, že má problémy s očistou po vykonání potřeby.
17. Ve vyjádření k námitkám k podkladům před vydáním rozhodnutí ze dne 10. 9. 2021 posudková lékařka sdělila, že trvá na výsledku posouzení zdravotního stavu ze dne 24. 7. 2021. V odůvodnění dále uvedla, že s pomocí facilitátorů (např. servírovacího stolečku), případně uspořádáním domácnosti (stravovací části), kdy žalobkyně nemusí jídlo a pití přenášet vůbec, je žalobkyně schopna samostatně v přijatelném standardu zvládnout základní životní potřebu *stravování*. K potřebě *obouvání a oblékání* uvedla, že u žalobkyně nebyla zjištěna žádná těžká porucha kyčelních nebo kolenních kloubů, pro kterou by nemohlo v kloubech dojít k ohnutí, s použitím facilitátorů je žalobkyně schopna tuto základní životní potřebu zvládnout samostatně v přijatelném standardu. U potřeby *výkon fyziologické potřeby* je uvedeno, že žalobkyně netrpí inkontinencí, nemá žádnou závažnou poruchu jemné motoriky prstů rukou, pro kterou by nebyla schopna zvládnout očistu po vykonání potřeby.
18. Z protokolu o seznámení se s podklady před vydáním rozhodnutí ze dne 27. 9. 2021 vyplývá, že žalobkyně nesouhlasila s posudkem o zdravotním stavu a uvedla, že podá odvolání proti rozhodnutí o přiznání příspěvku na péči.
19. V prvostupňovém rozhodnutí ze dne 5. 10. 2021 úřad práce odkázal na ust. § 4 odst. 1, § 8, § 9, § 11 a § 13 zákona č. 108/2006 Sb., a rozhodl o přiznání příspěvku na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně od března 2021, neboť shledal, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně není schopna zvládat pět základních životních potřeb dle ust. § 9 zákona č. 108/2006 Sb., a proto je považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II – středně těžká závislost. V odůvodnění odkázal na zjišťovací dotazník (aniž by uvedl jeho obsah), a dále na prvostupňový posudek ze dne 24. 7. 2021, který stanovil, že žalobkyně potřebuje pomoc v oblasti mobility, tělesné hygieny, péči o zdraví, osobních aktivit a péči o domácnost, jeho závěry již neuvádí. Dle úřadu práce jsou v posudku vypořádány všechny rozhodné skutečnosti a splňuje i požadavek na jednoznačnost a přesvědčivost, když obsahuje náležité a vyčerpávající zdůvodnění posudkových závěrů. Dle úřadu práce byl spolehlivě zjištěn stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, neboť LPS PSSZ se posudkově medicínsky vyrovnala, vysvětlila a zdůvodnila všechny posudkově významné údaje shromážděné v podkladové dokumentaci žalobkyně. Úřad práce dále odkázal na skutečnost, že žalobkyně podala námitky proti posudku o zdravotním stavu (které nespecifikoval), pouze odkázal na vyjádření posudkového lékaře, dle kterého nebyly shledány důvody ke změně posudkového závěru.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

20. V odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí ze dne 19. 10. 2021 žalobkyně k potřebě *výkon fyziologické potřeby* uvedla, že omezená dynamika celé páteře s sebou přináší značné omezení, a to i při očištění; žalobkyně je limitována omezenou rotací páteře a pohyb ruky dozadu v plném rozsahu je znemožněn, to vyžaduje pomoc druhé osoby (rovněž u oblékání); žalobkyně nemá nikoho příbuzného, je tudíž třeba denní pomoci pečovatelky při důkladné očištění od zbytků stolice. K potřebě *oblékání a obouvání* uvedla, že má obě kolena po operaci – TEP, trvají dlouhodobé bolesti a omezení pohybu (ohnutí nohou v kolenou, nohy tzv. do „o“), žalobkyně si nezvládá zavázat tkaničky u bot nebo zapnout zip, musí obtěžovat sousedy; s vysokou obuví má problém i za pomoci lžice na obouvání. Ke *stravování* uvedla, že má problém s nestabilitou a zhoršenou jemnou motorikou – konvice, talíř a hrnek jí padají na zem, hrozí zde nebezpečí opaření, pořezání, obdobně v případě konvice s horkou vodou při vaření čaje, či sklizení nádobí ze stolu.
21. V odvolacím řízení byl vypracován posudek PK MPSV ke stupni závislosti žalobkyně (tj. posudek ze dne 10. 12. 2021, e.č. SZ/2021/2530-PH-6), žalobkyně ani její zmocněnkyně nebyly jednání komise přítomny, není zřejmé, zda byly pozvány, s posudkovými závěry nebyly seznámeny, komise shledala, že zdravotnická dokumentace byla dostačující k posouzení zdravotního stavu žalobkyně. PK MPSV při posudkovém zhodnocení vycházela z posudkového spisu PSSZ Praha 8 (LPS I), spisu odvolacího orgánu, ze sociálního šetření ze dne 29. 4. 2021 a odvolání ze dne 5. 10. 2021. V úvodu posudku je diagnostický souhrn, v němž je uveden *chronický bolestivý syndrom páteře; koxartróza oboustranně, vlevo III. stupně, artróza drobných ručních kloubů; stav po TEP obou kolenních kloubů 2007, 2012; arteriální hypertenze, hypercholesterolemie; SSS syndrom, brachy-tachy forma; thyreopatie, substituční léčba; chronická žilní insuficience, klidné varixy; stav po hysterexomii a adnexektomii; stav po operaci katarakty oboustranně; glaukom vlevo 2006; obezita*. V části posudkového zhodnocení je bez odkazů na konkrétní lékařské zprávy uvedeno, že žalobkyně trpěla chronickým bolestivým syndromem páteře, byla po totální endoprotéze obou kolenních kloubů v roce 2007 a 2012, kolenní klouby byly nebolestivé, bez významného omezení pohyblivosti, flexe 100° - 110°, pohyb byl omezený pro bolestivost a artrózu III. stupně levého kyčelního kloubu; stoj a chůze byly s oporou 2 francouzských holí, chůze byla nestabilní, kolébavá; dále měla žalobkyně artrózu drobných ručních kloubů, jemná motorika byla zhoršená, objektivní lékařské zprávy však neuváděly míru a důvod postižení; pohyblivost ramenních kloubů byla horší, ale objektivní zjištění nebylo dokladováno; žalobkyně byla obézní, orientovaná místem, časem i osobou, chování a komunikace byly normální, paměť a intelekt byly přiměřené; významné poruchy zraku ani sluchu nebyly doloženými lékařskými nálezy prokázány, žalobkyně byla po operaci katarakty, měla glaukom vlevo. Podle posudku sociální šetření v souladu s doloženými objektivními lékařskými nálezy uvádělo nezvládání základní životní potřeby mobilita, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost; ostatní základní životní potřeby byly zvládány na standardní úrovni, žalobkyně byla orientovaná, komunikovala, samostatně se najedla, napila, jídlo a pití mohla přemístit a naservírovat s užitím vhodné pomůcky; oblékání a obouvání mohla rovněž zvládat samostatně s pomocí facilitátorů; objektivní lékařské zprávy neprokázaly postižení horních končetin a jemné motoriky takového stupně, který by tyto činnosti znemožňoval; žalobkyně neměla dokladovanou poruchu rozumových funkcí, neměla objektivní důvod nezvládat péči o zdraví samostatně na standardní úrovni; výkon fyziologické potřeby zvládala, mohla se postarat o výměnu inkontinenčních pomůcek. V závěru PK zhodnotila základní životní

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

potřebu *péče o zdraví* jako zvládanou na standardní úrovni, neboť objektivní lékařské zprávy neprokazovaly posudkově významné postižení horních končetin ani rozumových funkcí. PK MPSV shledala v porovnání s prvostupňovým posudkem nižší počet nezvládaných základních životních potřeb, a to čtyř (mobilita, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost). K odvolacím námitkám uvedla, že byly vyhodnoceny ve vztahu ke zjištěnému dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu s dopadem na sebeobslužné schopnosti žalobkyně, podrobněji se jimi nezabývala; dle PK MPSV nebyly s ohledem na doložené lékařské zprávy shledány důvody k nezvládání ostatních základních životních potřeb; dle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., se žalobkyně považuje za osobu lehce závislou na pomoci jiné fyzické osoby.

22. Ve vyjádření k podkladům rozhodnutí dne 22. 12. 2021 ke snížení stupně závislosti a zpochybnění neuznání potřeby *péče o zdraví* jako nezvládané žalobkyně uvedla, že není schopna doporučených pohybových aktivit s cílem snížení tělesné hmotnosti a samostatně pokračovat v doporučené rehabilitaci pro výrazně sníženou mobilitu (nízká rotace páteře, těžké postižení kyčelních a kolenních kloubů, bolesti při léčbě), ani při sebevětší snaze není schopna dodržet stanovený léčebný režim; ke *stravování* uvedla, že není schopna naservírovat si stravu a přemístit na stůl, pečovatelka dovezený oběd ohřeje, dá na stůl, potom odnese nádobí, připraví studenou večeři a snídani, opět dá na stůl, žalobkyně není schopna chůze ani o jedné berli, na berlích visí; k *výkonu fyziologické potřeby* uvedla, že omezená dynamika páteře a kyčelních kloubů má za následek i omezení potřebného pohybu ruky k provedení řádné očisty; a k *obouvání a oblékání* uvedla, že omezení rozsahu pohybu neumožňuje oblékání druhého rukávu u oděvů, žalobkyně si neoblékne spodní prádlo, obuje si pouze pantofle (ponožky a uzavřené boty musí někdo pomáhat).
23. Předsedkyně PK MPSV k vyjádření žalobkyně sdělila, že žalobkyně je po náhradě obou kyčelních kloubů, které mají dle objektivních lékařských zpráv odpovídající pohyblivost; dokladována je artróza levého kyčelního kloubu, konkrétní omezení pohyblivosti tohoto kloubu objektivní lékařské zprávy neprokazují, uvádí pouze bolestivost a možnou chůzi s oporou pomůcky; žalobkyně může přemístit stravu pomocí vhodného facilitátoru; významné postižení horních končetin rovněž nebylo prokázáno; rozumové funkce jsou zachované; nebyla doložena nová objektivní lékařská zpráva a nebylo dokladováno zhoršení zdravotního stavu; žalobkyně může zvládat základní životní potřebu stravování a péči o zdraví na standardní úrovni s vhodnými pomůckami; je kontinentní, tělesná hygiena byla uznána jako nezvládaná na standardní úrovni; námitky zmocněnkyně nemají vliv na závěr posudkového zhodnocení.
24. V napadeném rozhodnutí ze dne 11. 1. 2022 žalovaný uvedl důvody pro vydání prvostupňového rozhodnutí, poukázal na žalobkyní podané odvolání, zopakoval průběh předchozího řízení a zjištění LPS PSSZ, dále poukázal na ustanovení zákona č. 108/2006 Sb., a vyhlášku č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „prováděcí vyhláška“). Rozsáhle citoval z posudku PK MPSV, bez bližší konkretizace poukázal na námitky žalobkyně proti posudku PK MPSV; uvedl, že po konzultaci námitek s předsedkyní PK MPSV neshledal důvod pro vyžádání doplňujícího posouzení zdravotního stavu žalobkyně, neboť vůči posudku nevznesla relevantní námitky, nepřipojila žádnou doplňující lékařskou zprávu, nenavrhl žádná důkazní prostředky ani jiné návrhy, které by žalovaného vedly k požadavku na doplnění původního posudku; odvolací námitky byly dle žalovaného vyhodnoceny ve

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

vztahu ke zjištěnému zdravotnímu stavu. Žalovaný následně porovnal zhodnocení zdravotního stavu v průběhu prvostupňového a odvolacího řízení, kdy PK MPSV shodně uznala za nezvládané potřeby *mobilitu, tělesnou hygienu, osobní aktivity a péči o domácnost*, oproti prvostupňovému posudku vyhodnotila základní životní potřebu *péči o zdraví* jako zvládanou na standardní úrovni, a k uznání nezvládaní dalších základních životních potřeb nebyly shledány důvody; více se k obsahu a závěrům obou posudků, jakož i dalších podkladů, nevyjádřil, pouze uvedl, že při absenci posudkově medicínského vzdělání není v jeho kompetenci kriticky hodnotit soulad či nesoulad posudkových závěrů s jednotlivými lékařskými nálezy. Dospěl k závěru, že posudková kritéria pro přiznání vyššího stupně příspěvku na péči v daném období splněna nebyla, případné nové skutečnosti ohledně zdravotního stavu může žalobkyně uplatnit v rámci návrhu na změnu výše přiznaného příspěvku na péči. V závěru konstatoval, že mu nezbylo než rozhodnout způsobem uvedeným ve výrokové části napadeného rozhodnutí, neboť výsledek posouzení zdravotního stavu žalobkyně posudkovou komisí MPSV se stanovením stupně závislosti je ve smyslu ust. § 28 zákona č. 108/2006 Sb., stěžejním zákonným podkladem pro rozhodnutí v odvolacím řízení.

VI. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

25. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle ustanovení § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
26. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s.
27. Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. *při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.*
28. Dle ust. § 25 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. *krajská pobočka Úřadu práce provádí pro účely posuzování stupně závislosti podle odstavce 3 sociální šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí. Sociální šetření podle věty první provádí příslušná krajská pobočka Úřadu práce také v průběhu hospitalizace osoby ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče, jestliže je této osobě poskytována u jednoho nebo postupně u více poskytovatelů zdravotních služeb následná nebo dlouhodobá lůžková péče pro tutéž nemoc nebo úraz trvající nepřetržitě déle než 60 dnů; podmínkou je, že tato skutečnost byla oznámena a doložena podle § 21 odst. 1 písm. e). Sociální šetření provádí sociální pracovník. O provedeném sociálním šetření vyhotovuje sociální pracovník písemný záznam, který na požádání předkládá posuzované osobě.*
29. Dle ust. § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb. *při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění*

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.

30. V posuzované věci je mezi účastníky sporné hodnocení zdravotního stavu žalobkyně a otázka, v jakém stupni splňuje podmínky pro přiznání příspěvku na péči, přičemž žalobkyně se oproti žalovanému domnívá, že vedle čtyř základních životních potřeb hodnocených žalovaným jako nezvládnutých (mobilita, tělesná hygiena, osobní aktivity, péče o domácnost) není schopna zvládat též další základní životní potřeby, a to stravování, oblékání a obouvání, výkon fyziologické potřeby, a péče o zdraví. Žalovaný v napadeném rozhodnutí z hlediska hodnocení zdravotního stavu žalobkyně odkázal na závěry posudku PK MPSV, s tím, že sám správní orgán není kompetentní zdravotní stav žalobkyně hodnotit. Soud se proto zaměřil na posudek PK MPSV a hodnotil jej z hlediska jeho komplexnosti a přesvědčivosti.
31. K posudkovému řízení se Nejvyšší správní soud opakovaně vyjádřil ve svých rozhodnutích, např. v rozsudku ze dne 21. 9. 2020 č.j. 1 Ads 224/2019-20, kde uvedl následující: *„Posuzování závislosti na pomoci jiné fyzické osoby provádí posudkový lékař OSSZ a posudková komise žalovaného. Nejvyšší správní soud opakovaně judikuje, že posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zákona č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Výsledkem posouzení je potom odborný posudek, který je pro správní orgán stěžejním důkazem, a na který je při nedostatku odborné erudice odkázán. Proto je třeba klást zvýšený důraz na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost každého takového posudku. Tyto náležitosti posudek splňuje pouze v případech, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nezbytné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, případně z jakého důvodu se od závěrů uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav potom musí být popsán dostatečně jasně a přesně, aby nevystávaly žádné další pochybnosti (srov. např. rozsudek ze dne 5. března 2015, č. j. 6 Ads 299/2014 – 25, či ze dne 30. 1. 2019, č. j. 6 Ads 34/2018 – 17).“* (podtržení doplněno – pozn. soudu)
32. *„Posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009 - 53).
33. Dále je k tomu nezbytné uvést, že stejně tak jako správní orgán, ani soud nemůže přezkoumávat odbornou stránku posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti, nemůže tak sám o sobě posoudit, zda žalobkyni náleží příspěvek na péči a zda splňovala podmínky pro zařazení do určitého stupně závislosti. Soud však dle zásady volného hodnocení důkazů hodnotí předmětný posudek jako každý jiný důkaz, a to z toho

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

hlediska, zda splňuje požadavky na přesvědčivost, úplnost a zda se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi.

34. Městský soud v Praze v souvislosti s námitkami žalobkyně shledal, že posudek PK MPSV, který byl klíčovým podkladem napadeného rozhodnutí, shora uvedené požadavky nesplňuje, a to z následujících důvodů.
35. Stupně závislosti se hodnotí podle počtu základních životních potřeb, které daná osoba není schopna bez cizí pomoci zvládat, od zařazení do konkrétního stupně závislosti se pak odvíjí i výše poskytovaného příspěvku na péči, což je specifikováno v § 11 zákona č. 108/2006 Sb.
36. Podrobná kritéria pro posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby obsahuje příloha č. 1 prováděcí vyhlášky. Podle ust. § 2a prováděcí vyhlášky platí, že *pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu*. Dle přílohy č. 1 písm. d) za schopnost zvládat základní životní potřebu *stravování* se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, 2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace, dle písm. e) za schopnost zvládat základní životní potřebu *oblékání a obouvání* se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, 2. rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, 3. oblékat se a obouvat se, 4. svlékat se a zouvat se, 5. manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem, dle písm. g) za schopnost zvládat základní životní potřebu *výkon fyziologické potřeby* se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. včas použít WC, 2. zaujmout vhodnou polohu, 3. vyprázdnit se, 4. provést očistu, 5. používat hygienické pomůcky, a dle písm. h) se za schopnost zvládat základní životní potřebu *péče o zdraví* považuje stav, kdy osoba je schopna 1. dodržovat stanovený léčebný režim, 2. provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky a pomůcky, 3. rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.
37. Hlavní nedostatek posudku PK MPSV shledává soud v absenci konkretizovaných skutkových zjištění, které by byly založeny na jasně označených podkladech, z nichž posudková komise vyšla při svém hodnocení. V posudku jsou pouze na začátku vyjmenovány jeho podklady, a to ve zcela obecné rovině, tedy „posudkový spis PSSZ Praha 8 (LPS I)“ a „spis odvolacího orgánu“, nikde v posudku, a to ani u diagnostického souhrnu, však nejsou uvedeny konkrétní lékařské zprávy, z nichž komise vycházela (tedy zejména uvedením jejich data, autora a obsahu), posudek obsahuje pouze souhrnná skutková zjištění ohledně zdravotního stavu žalobkyně, ale vůbec není zřejmé, z jakých jednotlivých podkladů komise tato zjištění učinila a co bylo jejich obsahem. Posudek sice odkazuje na provedené sociální šetření ze dne 29. 4. 2021 a uvádí některé jeho konkrétní závěry, ty však opět porovnává pouze s blíže nespecifikovanými „objektivními lékařskými zprávami“.
38. Rovněž je podstatné, že v posudku není komplexně uvedeno, zda a jakým způsobem komise hodnotila naplnění jednotlivých aspektů základních životních potřeb

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

uvedených v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, takové hodnocení je přitom nezbytné, neboť jak je uvedeno výše, pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, platí, že není schopna základní životní potřebu zvládat. U hodnocení zvládání jednotlivých životních potřeb v posudku jsou však uvedeny pouze některé aspekty ve smyslu kritérií dle přílohy č. 1 vyhlášky. K hodnocení zvládání těchto potřeb v posudku PK MPSV soud dále uvádí následující.

39. Pokud jde o základní životní potřebu *stravování*, posudek sice s odkazem na sociální šetření uvádí, že se žalobkyně samostatně najedla a napila, jídlo a pití mohla přemístit a naservírovat s užitím vhodné pomůcky. Uvedený závěr o možnosti přemístit a naservírovat jídlo a pití za pomoci vhodné pomůcky však záznam ze sociálního šetření (resp. dotazník) neuvádí, neboť je zde uvedeno, že si žalobkyně zvládne nalít nápoj pouze v sedu, jinak s pomocí, a že nápoj a stravu nezvládne přemístit na místo konzumace, kdy překážkou jsou berle, nejistá chůze a stoj. Z uvedeného vyplývá, že posudek se dovolává informací ze zjišťovacího dotazníku, které v něm obsaženy nebyly. PK MPSV neuvedla, jaké jsou vhodné pomůcky s ohledem na zdravotní stav žalobkyně, a nevysvětlila, jak je může žalobkyně používat, v samotném posudku je navíc uvedeno, že pohyb byl omezený pro bolestivost a artrózu III. stupně levého kyčelního kloubu, stoj a chůze byly možné s oporou 2 francouzských holí, chůze byla nestabilní a kolébavá, žalobkyně měla artrózu drobných ručních kloubů, jemná motorika byla zhoršená. Uvedené rovněž namítala žalobkyně v podaném odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, kdy uváděla, že má problém s nestabilitou a zhoršenou jemnou motorikou, proto jí konvice, talíř a hrnek padají na zem, pročez hrozí nebezpečí opaření, pořezání, obdobně v případě konvice s horkou vodou při vaření čaje, či sklizení nádobí ze stolu. Na tyto odvolací námitky PK MPSV vůbec nereagovala, pouze v závěru posudku uvedla, že námitky uvedené v odvolání byly náležitě posouzeny a vyhodnoceny. Vyhodnocení zvládání základní životní potřeby *stravování* však považuje soud s ohledem na výše uvedené za zcela nedostatečné.
40. Ani vyhodnocení základní životní potřeby *oblékání a obouvání* nelze považovat za vyhovující. K tomuto posudek opět s odkazem na zjišťovací dotazník pouze uvádí, že oblékání a obouvání mohla žalobkyně zvládat samostatně s pomocí facilitátorů. Ve zjišťovacím dotazníku je však uvedeno, že se žalobkyně nezvládne obléknout a svléknout samostatně, zejména v případě ponožek a spodního prádla, zároveň není schopna se samostatně obout a zout z důvodu problémů s předklonem. V podaném odvolání žalobkyně uváděla, že má obě kolena po operaci – TEP, klouby nejsou v pořádku, trvají dlouhodobé bolesti a omezení pohybu (ohnutí nohou v kolenou, nohy tzv. do „o“); žalobkyně si nezvládá zavázat tkaničky u bot nebo zapnout zip; s vysokou obuví má problém i za pomoci lžice na obouvání. Posudek neuvádí, jaké facilitátory by žalobkyně mohla používat, k odvolacím námitkám se nijak blíže nevyjadřuje, ačkoliv uvádí, že žalobkyně trpěla chronickým bolestivým syndromem páteře, měla artrózu drobných ručních kloubů, jemná motorika byla zhoršená, pohyblivost v ramenních kloubech byla horší, PK MPSV nevysvětlila, proč uvedené onemocnění nemůže mít vliv na oblékání a obouvání žalobkyně. Na námitky žalobkyně proti posudku PK MPSV, v nichž uváděla, že omezení rozsahu pohybu žalobkyni neumožňuje oblékání druhého rukávu u oděvů, žalobkyně si neoblékne spodní prádlo, obuje si pouze pantofle (ponožky a uzavřené boty musí někdo pomáhat), pak předsedkyně PK MPSV vůbec nereagovala.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

41. Ohledně *výkonu fyziologické potřeby* je v posudku s odkazem na zjišťovací dotazník uvedeno, že žalobkyně tuto základní životní potřebu zvládala, přičemž se mohla postarat o výměnu inkontinenčních pomůcek. Ve zjišťovacím dotazníku žalobkyně však uvedla, že někdy nezvládá včas použít WC z důvodu problémů při usedání a vstávání, s obtížemi pak zvládá zaujmout vhodnou polohu a provést očistu, netrpí inkontinencí, používá nástavec na WC. Již v námitkách proti posudku vypracovanému v průběhu prvostupňového řízení žalobkyně uváděla, že potřebuje pomoc při provádění očisty po použití WC. Posudek PK MPSV uvádí, že žalobkyně měla artrózu drobných ručních kloubů, jemná motorika byla zhoršená, pohyblivost ramenních kloubů byla horší, ale objektivní lékařské zprávy neuváděly míru a důvod postižení. PK MPSV ani žalovaný si však neobstarali další lékařské zprávy, které by míru a důvod postižení jemné motoriky a ramenních kloubů zkoumaly a na jejichž základě by bylo možné učinit odůvodněný závěr týkající se možnosti provést řádně očistu po použití WC. Ve vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí pak žalobkyně uváděla, že omezená dynamika páteře a kyčelních kloubů má za následek i omezení potřebného pohybu ruky k provedení řádné očisty. Předsedkyně PK MPSV se k tomuto vůbec nevyjádřila a pouze sdělila, že žalobkyně je kontinentní a tělesná hygiena byla uznána jako nezvládaná na standardní úrovni. Soud zde zdůrazňuje, že u základní životní potřeby *výkon fyziologické potřeby* se hodnotí schopnost samostatně zvládat zcela jiné aktivity, než u životní potřeby *tělesná hygiena*.
42. K základní životní potřebě *péče o zdraví* PK MPSV (oproti posudkové lékařce v prvostupňovém řízení, která ji uznala za nezvládanou) pouze uvedla, že žalobkyně neměla dokladovanou poruchu rozumových funkcí, neměla objektivní důvod nezvládat péči o zdraví samostatně na standardní úrovni, a v závěru posudku pak uvedla, že základní životní potřebu péče o zdraví hodnotí jako zvládanou na standardní úrovni; objektivní lékařské zprávy neprokazovaly posudkově významné postižení horních končetin ani rozumových funkcí. PK MPSV se při posuzování této základní životní potřeby vůbec nezabývala hodnocením zvládání aktivit uvedených v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, nevypořádala se s informacemi uvedenými ve zjišťovacím dotazníku, kde je uvedeno, že žalobkyně samostatně nezvládá užívat léky, potřebuje léky dávkovat do dávkovače a potřebuje dohled nad užíváním léků osobní nebo telefonickou kontrolou, na čas užití léků zapomíná. Předsedkyně PK MPSV se pak v návaznosti na námitky žalobkyně proti závěru o zvládání potřeby péče o zdraví, kdy žalobkyně uvedla, že není schopna doporučených pohybových aktivit s cílem snížení tělesné hmotnosti a samostatně pokračovat v doporučené rehabilitaci pro výrazně sníženou mobilitu a ani při sebevětší snaze není schopna dodržet stanovený léčebný režim, ve svém sdělení vůbec nevyjádřila, jen stručně uvedla, že žalobkyně může zvládat základní životní potřebu péče o zdraví na standardní úrovni s vhodnými pomůckami. Přitom podle přílohy č. 1 prováděcí vyhlášky je třeba při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřebu péče o zdraví posuzovat, zda je osoba schopna *dodržovat stanovený léčebný režim; provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky; a rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc*.
43. Zcela nepřezkoumatelné je v posudku PK MPSV vypořádání odvolacích námitek. Jak je uvedeno výše, ohledně potřeb stravování, oblékání a obouvání, a výkon fyziologické potřeby odvolání obsahovalo konkrétní tvrzení týkající se zdravotního stavu žalobkyně, posudková komise však k odvolacím námitkám nezaujala v posudku žádné stanovisko a

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

zvládání základních životních potřeb vypořádala zcela povšechně. Konstatování obsažené v posudkovém zhodnocení, že námitky uvedené v odvolání byly vyhodnoceny ve vztahu ke zjištěnému dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu, není v souladu se skutečností, neboť takové vyhodnocení provedeno nebylo, resp. žádným způsobem není z posudku MPSV zjištělé.

44. Z posudku PK MPSV dále vyplývá, že posudková komise rozhodovala výlučně na základě písemných podkladů, žalobkyně nebyla posudkovému jednání přítomna a nikdo ze členů komise sám žalobkyni nevyšetřoval. Přitom dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2011 č.j. 4 Ads 82/2011-44: *„Přímé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí by v řízení o příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, mělo být pravidlem. Takové pravidlo však nemůže platit bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu.“* Z tohoto rozsudku dále vyplývá, že v dané souvislosti je nutné zabývat se otázkou, zda by přímé vyšetření posuzované osoby mohlo ve věci přinést něco nového a zda by to mohlo nějak změnit zjištěný skutkový stav. Posudková komise se k absenci vyšetření žalobkyně vyjádřila tak, že použitá dokumentace byla dostačující k posouzení v její nepřítomnosti. Nicméně, jak už bylo výše vícekrát konstatováno, práce s podklady byla provedena zcela nedostatečně a totéž se týká vedených úvah. Skutečnost, že žalobkyně nebyla komisí vyšetřena, tak k přesvědčivosti posudku nepřispívá.
45. V rozsudku ze dne 30. 1. 2019 č.j. 6 Ads 34/2018-17 pak Nejvyšší správní soud přímo dovodil, že v situaci, kdy posudkový závěr není zcela v souladu s výsledky sociálního šetření, bylo přímé osobní vyšetření posuzované osoby nutnou podmínkou pro řádné posouzení jejího stavu, žalovaný byl povinen vyžádat si doplnění posudku, NSS zde shledal, že žalovaný vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu, když své rozhodnutí opřel o nepřesvědčivý posudek posudkové komise MPSV.
46. Ze shora uvedeného vyplývá, že posudek PK MPSV nelze z hlediska závěrů ohledně zvládání základních životních potřeb (především stravování, oblékání a obouvání, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví) považovat za úplný a přesvědčivý, s námitkami žalobkyně uplatněnými v odvolání se komise v posudku dostatečně nevypořádala, k informacím uvedeným ve zjišťovacím dotazníku se dostatečně nevyjádřila. Přitom, aby mohl být posudek přesvědčivý, musí se srozumitelně a bez vnitřních rozporů vypořádat se všemi relevantními skutečnostmi. Těmto požadavkům však posudek PK MPSV nedostál.
47. Na základě toho soud považuje daný posudek PK MPSV za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, zároveň soud shledal, že skutkový stav, který byl podkladem posudku, vyžaduje zásadní doplnění (§ 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s.).
48. V rozsudku ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že: *„...posudek uvedené posudkové komise a posudek lékaře úřadu práce správní orgán hodnotí jako každý jiný důkaz. S ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, pokud z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. K závěrům o úplnosti a přesvědčivosti posudku posudkových komisí MPSV správní orgán dospěje jen tehdy, pokud se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá*

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

účastník uplatňující nárok na příspěvek na péči. Posudek musí obsahovat náležité zdůvodnění svého posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro účastníka i správní orgán. Z těchto hledisek je správní orgán povinen při posuzování věci posudek PK MPSV vyhodnotit. K tomu je dále třeba uvést, že hodnocení správních orgánů nepodléhá odborné lékařské závěry posudků, neboť k tomu správní orgány nemají odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení podmínek nároku příspěvku na péči závisí. Toto omezení ovšem nezavazuje správní orgány povinnosti hodnotit ve správním řízení provedené důkazy a tudíž i správnost posudků z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti.“ (podtržení doplněno – pozn. soudu)

49. Posudky MPSV jsou stěžejním podkladem pro rozhodnutí ohledně stanovení příspěvku na péči, správní orgán sám nemůže učinit závěr ohledně toho, jakým stupněm závislosti posuzovaná osoba trpí, jedná se o odbornou otázku, která musí být posouzena lékařem. Jestliže je posudek nedostatečný, nepřesvědčivý a neobsahuje všechny nezbytné náležitosti, nemůže tyto vady správní orgán sám zhojit, protože k tomu nemá potřebnou odbornou erudici. Pokud však správní orgán z vadného posudku vyjde, trpí vadou i příslušné správní rozhodnutí, neboť není dostatečně zjištěn skutkový stav, příp. se jedná též o vadu nepřezkoumatelnosti.
50. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyšel z obsahu daného posudku, jeho kritické zhodnocení však neprovedl, zhodnotil jej pouze obecně a nepřezkoumatelně. Žalovaný též uvedl, že stanovení schopnosti zvládat základní životní potřeby musí odpovídat posudkovým kritériím vymezeným v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, avšak pominul, že posudková komise takové hodnocení ve vztahu k většině aktivit neprovedla, přezkoumatelné vyhodnocení jednotlivých kritérií chybí. Žalovaný se nezabýval ani tím, že Posudek PK MPSV konstatoval jiné výsledky sociálního šetření, než byly ve zjišťovacím dotazníku skutečně uvedeny. Za této situace si měl žalovaný vyžádat doplnění posudku PK MPSV, což však neučinil, k námitkám podaným žalobkyní se rovněž vyjádřil pouze obecně. Tím porušil zejména ust. § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 správního řádu, podle nichž správní orgán hodnotí podklady pro rozhodnutí podle své úvahy a přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci, a v odůvodnění rozhodnutí je mj. povinen uvést, jak se vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům pro rozhodnutí. Pokud tak žalovaný neučinil, zatížil napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností. Zároveň porušil povinnost dle ust. § 3 správního řádu, tedy postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, neboť jak je patrné z výše uvedeného, skutkový stav nebyl v posudku PK MPSV zjištěn v dostatečném rozsahu.
51. Ze všech shora uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
52. V dalším řízení, v němž bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.), si žalovaný vyžádá od posudkové komise MPSV doplnění posudku stupně závislosti žalobkyně ze dne 10. 12. 2021. V tomto posudku komise řádně uvede a popíše, z jakých konkrétních podkladů vycházela, co bylo jejich obsahem, jaká učinila zjištění ohledně zvládání základních potřeb žalobkyně (zejm. ohledně namítaných potřeb stravování, oblékání a obouvaní, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví), a jak tato zjištění vyhodnotila, u jednotlivých základních životních potřeb řádně a přezkoumatelně vyhodnotí naplnění kritérií uvedených v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky,

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

vypořádá se se všemi potíženími namítanými žalobkyní (včetně odvolacích námitek a vyjádření se k podkladům rozhodnutí ze dne 22. 12. 2021), se závěry vyplývajícími z konkrétních podkladů včetně zjišťovacího dotazníku (sociálního šetření) a s lékařskou zprávou ze dne 22. 3. 2022 MUDr. V. Č. doloženou žalobkyní; v souladu se shora uvedenou judikaturou Nejvyššího správního soudu a za splnění tam uvedených podmínek provede vlastní osobní vyšetření žalobkyně. V návaznosti na doplnění posudku PK MPSV žalovaný provede jeho kritické zhodnocení v tom smyslu, zda posudek PK MPSV v souladu se shora uvedenou judikaturou splňuje požadavky na úplnost, přesvědčivost a zda se náležitě vypořádává se všemi relevantními skutečnostmi a s námitkami žalobkyně, ve věci znovu rozhodne.

53. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobkyni náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 14. března 2023

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.